

Ringsö förr

bearbetad artikel av Elis Pettersson, etapp 1, som publicerades i Ringsöbladet april 1994

av Elisabet Stålhjem tomt 8

Sommaren 1993 satt vi några stycken och pratade om hur det var på Ringsö innan vi sommarbor började komma till ön. Jag fick då ett tips av Kalle Andersson som varit på Ringsö sedan 60-talet, att tala med Gösta Sköld som köpte Ringsö 1964.

Gösta skrev på exploateringsavtalet 2 juni 1967 och började sälja tomter på ön 1972. Byggnadsplan hade upprättats av Gösta Nordin, arkitekt SAR, 1965.

En dag hösten 1993 träffade jag Gösta och hans dotter Marie-Louise. Deras berättelse gav mersmak och därefter hade jag kontakt med många andra som kunde berätta om Ringsö. Här följer några smakprov av vad jag då fick veta.

Tingsrättens äldsta handlingar om Ringsö daterar sig till 1880. Då köptes Ringsö av Carl och Anna Hansson.

Fram till 1927 bytte ön ägare 13 gånger och ägdes på 10-talet under en kort period av Mälardalens län Egnahems AB i Stockholm (fanns det redan då planer på styckning?)

En tid i slutet på 20-talet ägdes ön bl.a. av familjen Ridderstad som då också ägde och bodde på Mälsåkers slott. Vem som var den siste ägaren som bodde och drev lantbruk på ön, lyckades jag inte få fram.

1927 köptes Ringsö av grosshandlare Valfrid Andersson från Stockholm. Under grosshandlarens tid användes ön precis som nu för rekreation.

Båtar chartrades och avgick tidigt från Munkbron i Stockholm med förväntansfulla vänner och affärsbekanta. På Ringsö väntade frukost, dukad på bryggan, med flaggspelet uppspänt.

Bryggan låg, och ligger fortfarande framför fastigheten i slutet av Skölds väg. Till hjälp att servera och laga mat anställdes kvinnor från ön och Selaön. De serverade i vita förkläden på porslin i full uppsättning. Matsilvret var märkt med ett R. Allt detta fanns kvar när Gösta Sköld köpte fastigheten.

På höstarna bjöds till jakt och middag. Drevkarlarna från bygden fick 2 kr i timmen och fri mat och en sup.

Under åren 1928-1943 var Albert Rung arrendator på Ringsö. 2 familjer och ett antal drängar bodde då i bondgården mitt på ön. Gården var i princip självförsörjande.

Man hade 12-15 kor, 4 hästar och fullt jordbruk. Mjölken transporterades vintertid på spark över till Selaön. Man gick oftast över vid norra udden till lilla ön som förbands med en spång till

Norrtorpssidan.

Det som inte fanns på ön köptes från lanthandeln som låg vid tegelbruket i Näsbyviken. Vintern 1930 flyttade lanthandlaren med sin familj till Ringsö för att sköta skogen. Hans hustru tjänstgjorde vid de stora middagarna. Deras dotter Birgit, som då var liten, kom på 70-talet tillsammans med sin familj (Eckervig) tillbaka till Ringsö som ägare av en av de nystyckade fastigheterna.

På 30-talet föddes en dotterson till arrendatorn Rung på ön. Han bodde ännu på 90-talet i Stallarholmen.

Efter arrendator Rung drevs jordbruket i egen regi av ägaren och två anställda, Alvar Holmberg och Sievert Jansson. Man drev jordbruk och hade köttproduktion. 1961 flyttade Holmberg från ön, till Dalarna men Sievert Jansson stannade med sin familj på Ringsö och var den siste som bodde och drev jordbruk på ön. Han utökade beståndet med russ och tjurar.

Kreaturen som var det sista djurbeståndet på ön gick i hage vid Kalvsundet och gick ett dystert öde till mötes. De åt ihjäl sig på sprängört.

På 60-talet började Olle Eriksson på Skäggesta arrendera åkermarken på Ringsö. Nu drevs jordbruk i ca 10 år med full maskinell utrustning. Man tröskade och skeppade över till Selaön med pråm. Sedan köptes åkermarken av den nuvarande ägaren Anders Eriksson, Olle Erikssons son.

På ön fanns också en såg, som byggdes av grosshandlare Andersson. Sågen kördes igång igen på 70-talet och några fritidshus på etapp 1 har stomvirke från träden på Ringsö. Sågen revs på 80-talet och vägen där sågen låg har fått namnet Sågvägen. Samtliga vägar döptes efter en pristävling 1990. Lycklig vinnare var Elisabet Stålhem.

Ångbåtsbryggan byggdes 1974 av ett gäng glada nybyggare. Deras initialer finns ritade i betongen. Sommaren 1974 kunde man åka reguljär båt från Stockholm under helgerna. Denna försöksverksamhet visade sig vara alltför dyr för rederiet, och eftersom ett systerfartyg brann följande sommar behövdes båten på annat håll, och turen lades ner.

Ringsö Tomtägarförening bildades 18 juni 1974 av ett 30-tal nybyggare. 1980 bildades Ringsö Samfällighet. Föreningarna slogs ihop 3 oktober 1982.